

is eigenlijk een bundeling van de katernen die door de SLO (Stichting Leerplanontwikkeling) bij mekaar werden geschreven ter begeleiding van het project "Taalvaardigheid in de Basisschool". Dit Project probeert op concrete manier taalonderwijs uit, in scholen die eerder thematisch willen werken en die de resultaten van die poging willen uitschrijven in een schoolwerkplan. Zoals ik al schreef is zoiets in België, waar het woord "vernieuwing" eigenlijk staat voor "te veel leerkrachten in dienst" vrijwel onbestaande. Alsnog kan u daarom overstappen naar een volgende boekbespreking.

Toch doet u dat niet ! U bent een beetje een doordruwer en een idealist. U houdt wel van nieuwe ideeën en ook over het leerplan doet u uw zegje. Welnu, deze bundel biedt dan ook een overvloed aan goede informatie. Vanuit een aantal invalshoeken (dat zijn de hoofdstukken in het boek : b.v. Thema's in de praktijk ; Gesprekken in de klas ; Werken met teksten ...), schrijven telkens verschillende mensen neer hoe ze met dat aspect van taal werken in hun klas of hoe een bepaalde aanpak vorm kan krijgen.

Naast concrete en ook goed uitgewerkte ideeën een ideetjes (b.v. : hoe omgaan met fouten in teksten), of vertellingen van leerkrachten over eigen ervaringen (b.v. : van het laten schrijven van teksten over naar bed gaan), vinden we ook veel knappe ontwikkelingen van een stuk taaldidactiek (b.v. : hoe leerlingen leren uit teksten).

Laat ons dus stellen dat deze bundel met artikels een soort van bladerboek kan worden, waarin je, om het even of je nu in de lagere school of het secundair onderwijs lesgeeft, ideeën kan opdoen voor je eigen praktijk, en dat voor een enorme batterij aspecten van het taalonderwijs.

Tot slot dient geschreven dat de laatste hoofdstukken "naar een schoolwerkplan" en "schoolwerkplan resultaten" enkel in Nederland letterlijk mogen geïnterpreteerd worden. De Belgische lezer zou er nochtans wel eens enkele tips in kunnen vinden om vakoverschrijdend te werken of om collega's te "vinden".

Marc Stevens, Constant Jorislaan 11, 2100 DEINZE

Lesideeën

E. Pistor, R. Kieft, E. Postma : Lesideeën, Groningen, Wolters-Noordhoff, 1984, 102 p. + werkbladen, 800 fr.

De auteurs haalden uit allerlei publikaties zo'n 153 lesideeën om ze, na de nodige aanpassingen en wijzigingen, te bundelen in voorliggend boek. De lesideeën worden meestal kort (een halve bladzijde), en volgens een vast patroon (Klas, Tijd, Werkvorm, Doel, Voorbereiding, Uitvoering, Opmerkingen) voorgesteld. Bij het boek hoort een bundel afscheurbare werkbladen die voor de leerlingen vermenigvuldigd kunnen worden. De ideeën werden gerangschikt volgens 12 categorieën

waaronder : Woorden, Taalbeschouwing, Leesvaardigheid, Luisteren, Gericht schrijven, enz. De doelgroep : secundair onderwijs van het eerste tot het zesde jaar, variërend van les tot les. Afgezien van het feit dat dit boek heel wat materiaal biedt in de vorm van plezierige en zinnige 'tussendoortjes' en ideeën die in een groter geheel (lessenreeks) kunnen (moeten) ingepast worden, heb ik zo toch mijn bezwaren.

Allereerst is bij heel wat lesideeën de uitleg onvoldoende in die zin dat leerlingen (én leerkracht) te weinig informatie vooraf krijgen om de les ten volle te laten renderen. Vaak ook worden te weinig elementen aangereikt voor een zinnige nabespreking van de leerlingen-activiteiten.

Ten tweede missen heel wat lessen de omkadering van een groter geheel (zie boven) waarin andere aspecten van het lesonderwerp of aanverwante vaardigheden aan bod komen. De auteurs voelen dit zelf blijkbaar slechts voor één les als een probleem aan. Bij les 154 geven zij inderdaad als opmerking : "Dit idee moet niet geïsoleerd worden aangeboden, maar deel uitmaken van een korte cursus in het schrijven van min of meer zakelijke teksten." (p. 62).

Iets dergelijks hadden zij bij een aantal andere lessen ook kunnen zetten : discussielessen zoals 071 en 072, lessen i.v.m. het interview (073-075), een aantal lessen i.v.m. kranten (lesidee 133 b.v.), een les i.v.m. eufemismen (031), één i.v.m. oriënterend lezen (048), enz. In al deze gevallen moet de leerkracht ofwel zelf voor een breder kader zorgen, ofwel een minder goede (onvolledige) les geven. Nu schrikken leerkrachten wellicht vaak noch voor het ene noch voor het andere echt terug, toch doet dit afbreuk aan de ('kant-en-klaar') bruikbaarheid van het boek en vormt het - zoals trouwens ook het eerste bezwaar - een hinderpaal bij het uitvoeren van de lesideeën in de klas.

Wie bereid is over bovengenoemde bezwaren, heen te stappen en er een mouw aan te passen zal aan het boek een bruikbare hulp overhouden bij zijn pogingen variatie te brengen in zijn lessenspakket.

Chris Cuyves, Herenboslaan 34, 2578 Koningshooikt